

Belediye Çalışanları için
Mültecilere Yönelik

Bilgilendirme
Kitapçığı

Belediye Çalışanları için Mültecilere Yönelik Bilgilendirme Kitapçığı

**KENTSEL
ADALET ve EŞİTLİK**
Şube Müdürlüğü

SOSYAL PROJELER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KİTAPÇIĞI HAZIRLAYANLAR:

İzmir Büyükşehir Belediyesi Kentsel Adalet ve Eşitlik Şube Müdürlüğü Mülteci Masası Ekibi

TASARIM:

Fikriye Yeltetik

Melis Omay

İLLÜSTRASYONLAR:

Kaan Bağcı

Ekim 2021

Bu yayını İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından UNHCR'nin desteğiyle hazırlanmıştır. Bu yayının tüm hakları İzmir Büyükşehir Belediyesine aittir. Bu çalışmada yer alan görüşler veya ifade edilen yorumlar UNHCR'ye ait değildir ve UNHCR'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Başkanımızdan

İzmir, bir liman kenti oluşu ve coğrafi konumu sebebiyle tarih boyunca farklı kültürlere ev sahipliği yapmış, tarihi ve sosyal açıdan güçlü mirasa sahip bir kenttir. İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak, kentin çok kültürlü yapısının zenginliğe dönüşmesi, herkesin eşit ve adil bir biçimde yasal mevzuat çerçevesinde kentli haklardan faydalanması için hak temelli bir perspektifle bir arada yaşamı destekleyen kapsayıcı kent politikaları oluşturuyoruz.

Kimliği ne olursa olsun tüm kentlilerin, birbirinin haklarına saygı duyduğu, ortak yaşam ve gelecek duygusunun, tüm toplumsal kesimleri kapsadığı bir şehir iklimi yaratmayı amaçlıyor, her türlü ayrımcılık ve nefret söylemiyle mücadele ediyoruz.

Kentteki herkes gibi İzmir’de yaşayan sığınmacıların da kent haklarından faydalanması için çalışmalar yürütmenin, hem evrensel insan hakları, hem de 5393 sayılı Belediyeler kanunu kapsamında bizim temel sorumluluklarımızdan biri olduğunu düşünüyoruz.

Kişilerin yaşama hakkı, sağlık hizmetlerine ulaşma, sağlıklı gıdaya erişme, insan onuruna yaraşır barınma, dini ve felsefi inançlarının gereklerini yerine getirebilme hakkı gibi doğuştan kazandıkları haklar vardır. Bu haklar; ırk, dil, din, inanç, etnisite, cinsiyet, yaş, gelir düzeyi fark etmeksizin her insanın sahip olduğu haklardır.

İnsanların en temel haklarından biri olan iltica hakkı İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 14’üncü maddesinde; “Herkesin zulüm altında başka ülkelere sığınma ve sığınma olanaklarından yararlanma hakkı vardır” ifadesiyle güvence altına alınmıştır.

5393 Belediyeler kanununun 13.maddesi ise, herkesin ikamet ettiği beldenin hemşehrisi olduğunu belirtir. Bizler, ülkelerini terk etmek zorunda bırakılmış mültecilerle paylaştığımız bu kentte bir arada ve insanca yaşayabilmek için kent hakkı zemininde hareket etmenin önemini iyi biliyoruz. Kentimizde yaşayan herkesin temel hizmetlere erişiminin, hak ve özgürlüklerini elde etmesinin toplumsal huzurun koşullarından biri olduğuna inanıyoruz.

Mülteci alanı ile ilgili çalışma yürüten ulusal ve uluslararası tüm kurumlar ile işbirliği çerçevesinde, İzmir’deki sığınmacıların şehrimize uyumunu kolaylaştırmak ve ihtiyaçlarına dönük kamusal hizmet sunumu adına pek çok çalışma yürütüyoruz.

Sosyal Projeler Dairesi Başkanlığımız bünyesindeki Kentsel Adalet ve Eşitlik Şube Müdürlüğümüz tarafından İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin çalışanlarına yönelik hazırlanan elinizdeki kitapçık da, Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği ile böyle bir işbirliğinin sonucu olarak ortaya çıktı.

Bu kitapçık ile tüm çalışanlarımızın; mülteci meselesine dair temel kavramlar, ülkemizde mültecilerin hakları, yükümlülükleri, faydalanabilecekleri hizmetler ve yönlendirilebilecekleri sivil toplum kuruluşları hakkında bilgilenmesini hedefliyoruz.

İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin her bir personelinin; bir arada yaşam, demokrasi ve insan hakları kültürünün şehrimizin her köşesine yayılması hedefimize, kıymetli katkılar sunacağına inanıyorum.

Tunç SOYER

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

İÇİNDEKİLER

Başkanımızdan

BÖLÜM 1

KAVRAMLAR

9

BÖLÜM 2

TÜRKİYE'DE

MÜLTECİLERİN HAKLARI

VE SUNULAN HİZMETLER

- Kayıt ve Barınma

- Eğitim

- Sağlık

- Çalışma

- Sosyal Yardımlar

- Evlilik işlemleri

- Özel İhtiyaç Sahipleri

17

20

23

24

26

29

30

BÖLÜM 3

SURİYELİLER HAKKINDA DOĞRU BİLİNEREN YANLIŞLAR

35

BÖLÜM 4

MÜLTECİLERE YÖNELİK BELEDİYELERİN SORUMLULUĞU

43

BÖLÜM 5

MÜLTECİLERİN YÖNLENDİRİLEBİLECEĞİ

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ HİZMETLERİ

47

BÖLÜM 6

MÜLTECİLERİN YÖNLENDİRİLEBİLECEĞİ SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

55

BÖLÜM 1

KAVRAMLAR

Mülteci

İrki, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti* veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan kişiler mülteci olarak tanımlanır.

Belirli bir sosyal gruba mensubiyet: 1951 Mülteci Sözleşmesi'nde yer alan mülteci tanımının dayanaklarından biri olan ifade, zulme uğrama riskleri dışında ortak bir özelliği paylaşan ya da toplum tarafından bir topluluk olarak algılanan bir grup anlamına gelir. Söz konusu özellik çoğu zaman doğuştan gelir, değiştirilemez ve kişinin kimliği veya inancı açısından temel teşkil eder.

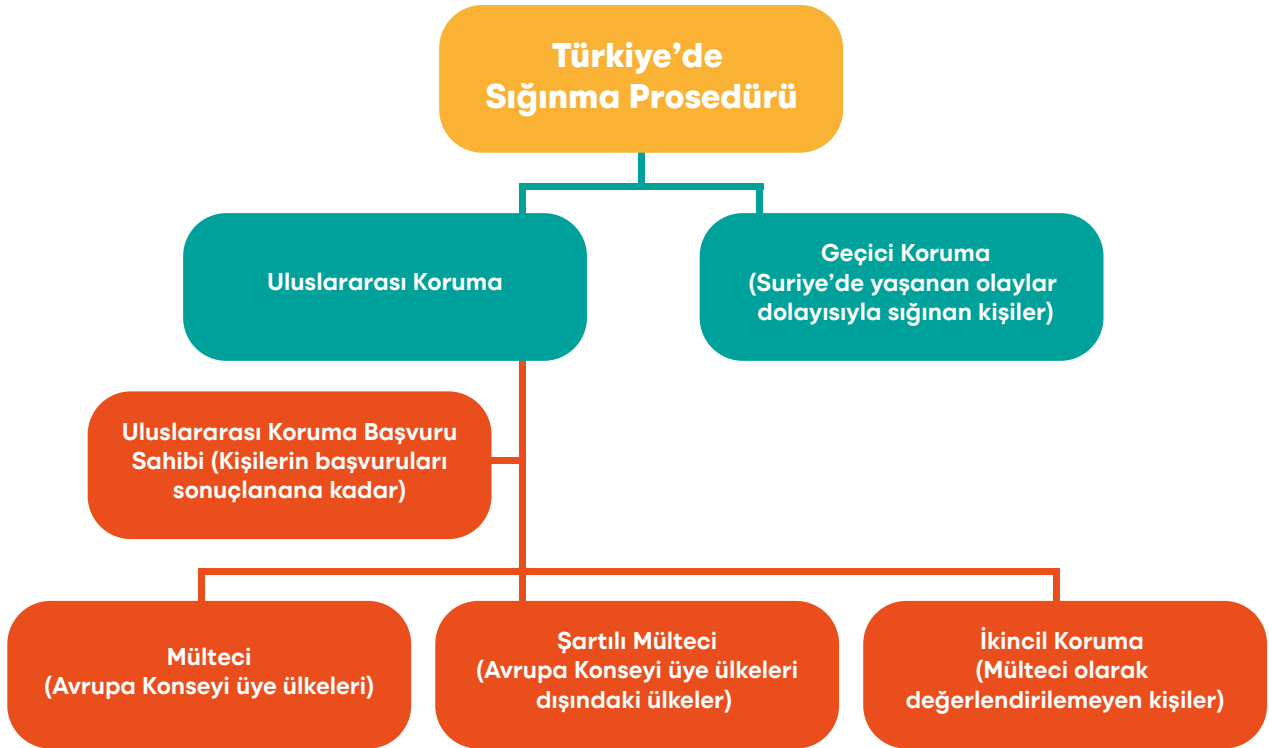
Coğrafi Çekince

Sığınma kavramının tanımı ve temel ilkeleri **1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme**, kısaca Cenevre Sözleşmesi ile belirlenmiştir. Cenevre Sözleşmesi'nde mültecilik tanımı aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen kişidir.

1967’de Sözleşme’ye ek bazı düzenlemelerin yapıldığı New York Protokolü’nde ise “Avrupa’da meydana gelen olaylar” şeklinde belirtilen coğrafi kısıtlama kaldırılmıştır. Türkiye 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 1967 New York Protokolüne taraf olmasına rağmen, coğrafi kısıtlamayı kaldırmayacağına dair sözleşmeye çekince koymuştur. Türkiye coğrafi sınırlamayı kaldırmadığı için yalnızca Avrupa ülkelerinden gelen kişilere (Avrupa Konseyi üye ülkelerinin vatandaşları olan kişilere) mülteci statüsü verilmektedir.

Pratikte ise Türkiye’ye sığınma başvurusunda bulunan kişilerin çoğunlukla Suriye, Afganistan, Irak, İran gibi Orta Doğu ya da Somali, Fas gibi Afrika ülkelerinden geldiği görülmektedir. Avrupa Konseyi üyesi olmayan bu ülkelerden gelen kişilere coğrafi çekince dolayısıyla Türkiye’de mülteci statüsü tanınmamaktadır. **Aşağıda mültecilik statüsü dışında tanımlanan statüler ve koruma türleri belirtilmektedir.**

Şartlı Mülteci

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK)'nda belirtildiği üzere ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için ülkesini terk eden **ancak Avrupa ülkeleri dışındaki** ülkelere gelen kişilere **Şartlı Mülteci** statüsü tanınır.

Uluslararası koruma (UK); mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü ifade etmektedir. Uluslararası koruma başvurusu bireysel olarak yapılır. Başvuru değerlendirme sürecinde, karar verilene(olumlu değerlendirildiği takdirde bu statü tanınana) kadar kişiler **Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi** olarak Türkiye'de ikamet ederler. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda UK Başvuru Sahiplerine tanınan haklar ve faydalanabilecekleri hizmetler belirtilmektedir.

İkincil Koruma

Mülteci veya şartlı mülteci olarak değerlendirilemeyen fakat ülkesine döndüğü takdirde ölüm cezasına çarptırılacak ya da işkenceye ya da onur kırıcı muameleye maruz kalacak kişilere **İkincil Koruma** statüsü tanınır.

Sığınmacı

Mültecilik statüsüne ilişkin yaptığı başvurunun sonuçlanmasını bekleyen kişidir.

Göçmen

Göçmen ise herhangi bir zulüm tehlikesi bulunmaksızın, genellikle daha iyi şartlarda yaşamak üzere vatandaşı olduğu ülkenin dışında başka bir ülkede ikamet eden kişilerdir.

Geçici Koruma

Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, çatışma veya yaygın şiddet ortamlarından kaçıp gelen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılardan haklarında bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme işlemi yapılamayan yabancılara sağlanan koruma biçimidir.

Günümüzde, Suriye’de yaşanan olaylardan dolayı kitlesel bir şekilde acil ve geçici koruma bulmak amacıyla Türkiye’ye sığınan kişilere **geçici koruma** sağlanmaktadır.

Geri Gönderme Yasağı

Türkiye’nin de taraf olduğu Cenevre Sözleşmesi’nde ve Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nda belirtildiği üzere, hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemez.

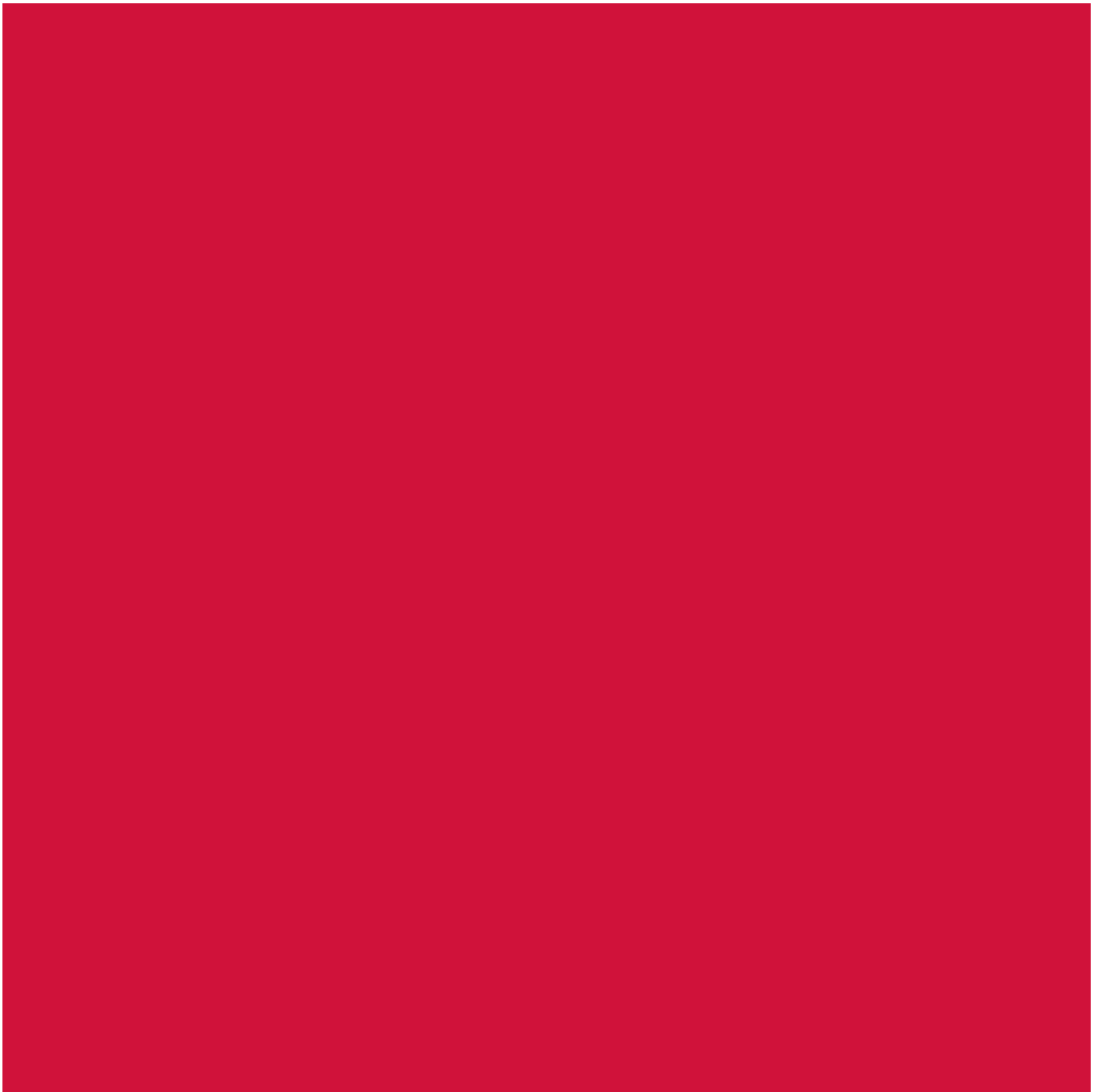
Düzenli Göç

Tanınan, izin verilen yasal kanallar kullanılarak gerçekleşen göç düzenli göçtür.

Düzensiz Göç

Ülkeler tarafından düzenlenmiş olan gerekli belge ve izinlere sahip olmadan bir ülkeye giriş yapmak ya da bir ülkede kalmayı ifade eder. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’na göre sığınma başvurusunda bulunanlar için Türkiye’ye yasal giriş şartlarını ihlal etmek veya Türkiye’de yasal şekilde bulunmaktan dolayı cezai işlem yapılmaz.

BÖLÜM 2

**TÜRKİYE'DE
MÜLTECİLERİN HAKLARI
VE SUNULAN HİZMETLER**

Türkiye’de yukarıda bahsedilen coğrafi çekince dolayısıyla yalnızca Avrupa Konseyi üye ülkeleri vatandaşlarına mültecilik statüsü tanıyor olsa da, kitapçık içerisinde mülteci kavramı kapsayıcı bir terim olarak kullanılmış, uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişiler de dahil edilmiştir.

Mülteciler yalnızca kayıtlı oldukları ildeki hizmetlerden faydalanabilirler. Hak ve hizmetlerden faydalanmanın ilk koşulu kayıt olmaktır.

 KAYIT	ULUSLARARASI KORUMA	GEÇİCİ KORUMA (SURİYELİ)
 BARINMA	Kayıtlı olduğu ilde imza yükümlülüğü vardır.	Kayıtlı olduğu ilde imza yükümlülüğü yoktur.
 EĞİTİM	12 yıl zorunlu eğitim ücretsizdir.	12 yıl zorunlu eğitim ücretsizdir.
 SAĞLIK	Kayıt olduktan sonra 1 yıl süreyle GSS’den faydalanırlar.	Yararlandıkları sağlık hizmet bedelleri GİGM tarafından karşılanır.
 ÇALIŞMA İZİNİ	Kimlik aldıktan 6 ay sonra başvurulabilir.	Kimlik aldıktan 6 ay sonra başvurulabilir.
 ÇALIŞMA İZİNİ KOTALARI	Her 5 TC vatandaşına 1 Uluslararası korumalı işe alınabilir.	Her 10 TC vatandaşına 1 Geçici Korumalı işe alınabilir.

- Kayıt & Barınma

Türkiye'ye sığınma başvurusunda bulunan kişilerin değerlendirmeleri, kayıt vb işlemleri İçişleri Bakanlığı'na bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir.

- Suriye'de yaşanan olaylar dolayısıyla Türkiye'ye sığınan kişiler Geçici Koruma kapsamında değerlendirilir ve bu kişilere buldukları ilin İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından Valilik onaylı Geçici Koruma Kimlik Belgesi verilir. Diğer sığınmacılar ise Uluslararası Koruma başvurusunda bulunurlar ve kendilerine Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Kartı verilir.
- **Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından verilen bütün kimliklerde 99 ile başlayan yabancı kimlik numarası bulunur.**
- **Türkiye'deki birçok hizmetten faydalanmak için kayıtlı olmak ön koşuldur.**
- Kişiler sadece kayıtlı oldukları ilde ikamet etme hakkına sahiptir. Herhangi bir sebeple (yerleşmek, çalışmak, ziyaret etmek, eğitim vb.) il değiştirmek isteyen kişiler İl Göç İdarelerinden bizzat başvurarak ya da e-devlet sistemi üzerinden yol izin belgesi alarak kayıtlı oldukları il dışına çıkabilirler. Uluslararası koruma kapsamında değerlendirilen kişilerin yaşadıkları ilde belirlenen sıklığa göre İl Göç İdareleri'ne giderek imza vermeleri gerekmektedir. Üç kez üst üste geçerli bir sebep olmaksızın imza yükümlülüğüne uymayan uluslararası koruma başvuru sahibinin başvuru dosyası geri çekilmiş sayılır. Geçici Koruma kapsamında değerlendirilen kişilerin imza yükümlülüğü yoktur ancak kayıtlı oldukları **il dışına çıkmak için izin almaları** gerekmektedir.

- Türkiye’de mültecilerin çoğunluğu kendi imkanlarıyla barınmak durumundadırlar. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü(GİGM)’ne bağlı geçici barınma merkezleri (kamp) ise 7 tanedir ve toplamda yaklaşık 51 bin kişi (Geçici Koruma kapsamında) barındırmaktadır. Yine GİGM’e bağlı hassas durumdaki kişilerin kalışı için açılan Yozgat Kabul ve Barınma Merkezi’nin ise kapasitesi 100 kişidir.
- Uluslararası koruma kaydı için başvurular, 81 ilde alınmakta olup mevzuat kapsamında bazı illerde daimi ikamete izin verilmemektedir. İkamete izin verilmeyen illerden birinde başvuruda bulunulması durumunda, uzun vadeli ikametın mümkün olduğu illerden birine sevk yapılmaktadır. İzmir, özel durumlar haricinde uzun vadeli ikametın mümkün olduğu iller arasında yer almamaktadır.
- Geçici koruma kayıt başvuruları ve uzun vadeli ikametleri konusunda herhangi bir sınırlama olmamakla birlikte, bazı illerde dönemsel olarak kayıtlar durdurulabilmektedir.

Mültecilerin kayıt, veri güncelleme, yol izni, gönüllü geri dönüş gibi işlemleri İl Göç İdaresi Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır.

İzmir İl Göç İdaresi Müdürlüğü

- Düzenli ve düzensiz göç, uluslararası koruma, geçici koruma, vatansızlar, insan ticareti mağdurları ve yabancılar ile ilgili işlemleri yürütmekten sorumludur. Tüm kayıt işlemlerini gerçekleştiren kurumdur.
- Kayıtlı olunan ili değiştirme ve yol izni işlemleri yürütülür. Yol izni için e-devlet üzerinden başvuru yapılabilir.

- Adres değişikliği, evlenme, doğum, ölüm, özel ihtiyaç durumundaki değişiklik gibi bilgiler Alsancak'ta bulunan Kayıt Güncelleme Merkezi 'ne bildirilir.
- İzmir İl Göç İdaresine ve Kayıt Güncelleme Merkezi'ne gitmeden önce <https://e-randevu.goc.gov.tr/> adresinden randevu almak gerekmektedir.

Yabancı İletişim Merkezi (YİMER) 157

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün sorumlu olduğu uluslararası koruma ve geçici korumaya dair sorular, insan ticareti mağdur tespiti ve göçmen kaçakçılığı mağduru yabancıların denizde kurtarıma operasyonlarına yönelik ihbarda ve yardım çağrısında bulunmak için bu hat 7 gün 24 saat aranabilir. Türkçe, İngilizce, Arapça, Farsça, Rusça, Almanca ve Peştuca dil seçenekleri mevcuttur.

İzmir İl Göç İdaresi Müdürlüğü

Adres: 855 Sk. No:40/A Kemeraltı - KONAK/İZMİR
E-Posta: izmir@goc.gov.tr
Telefon: 0 (232) 402 44 62 - **Fax:** 0 (232) 484 32 70

Kayıt Güncelleme Merkezi

Adres:
Umurbey Mah. 1519.sokak No:5 Konak/Izmir

İl/İlçe Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü

Adres kayıt işlemleri ve yeni doğan bildirimi yapılmaktadır.
Nüfus Müdürlüğünden randevu almak için:

<https://randevu.nvi.gov.tr/>

İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü

Adres: İsmet Kaptan, Hürriyet Blv.
16-1, 35210, KONAK/İZMİR
Telefon: 0 (232) 483 88 87

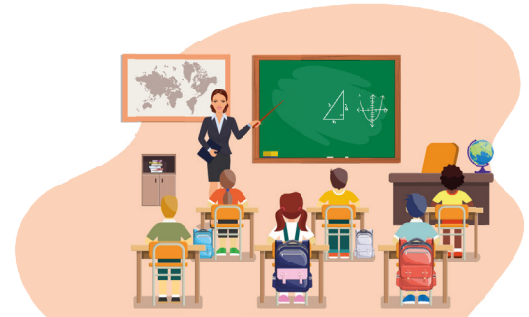
- Eğitim

Türkiye’de Göç İdaresi kaydını yaptırmış olan ve 99’la başlayan yabancı kimlik numarası bulunan çocuklar devlet okullarında zorunlu 12 yıl ücretsiz eğitim hakkından faydalanabilir. Yalnızca kayıtlı olunan ildeki devlet okullarına kayıt yaptırılabilir. Çocukların ikamet ettikleri yere en yakın devlet okuluna kayıt olmaları gerekmektedir. Eğer çocuğun başka bir ülkede eğitim gördüğünü kanıtlayan belgeler mevcut ise bu belgelerin okula kayıt işlemleri sırasında yetkili kuruluşlarla paylaşılması gerekmektedir. Böyle bir belge mevcut değil ise, denklik işlemleri için İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne başvurulabilir. İl Göç İdaresi Müdürlüğüne kayıtlı olmayan mültecilerin eğitim hakkına erişimi ancak misafir öğrenci olarak kayıt olduklarında mümkün olabilir. Ancak misafir öğrenci olarak kayıt olan öğrenciler diploma alamamaktadırlar.

Hızlandırılmış Eğitim Programı (HEP): En az 3 yıl boyunca okullara kayıt yaptırmamış ve 18 yaşın altındaki öğrencilerin eğitime katılımını amaçlayan bir programdır. Okul dışındaki mülteci çocukların HEP seviyelerini tamamladıktan sonra yaşına ve seviyesine uygun örgün eğitim programlarına katılımını amaçlayan bir programdır. 12 ilde gerçekleştirilen bu programa İzmir ili dahildir, eğitimler Halk Eğitim Merkezleri’nde yapılmaktadır.

- Üniversite eğitimi ise lise eğitimini tamamlamış olan öğrenciler arasında Yabancı Öğrenci Sınavı (YÖS)’nden başarıyla geçen öğrenciler için mümkündür.
- Kayıtlı olan mültecilerin açık öğretimden, halk eğitim ve meslek edindirme kurslarından faydalanma hakları bulunmaktadır. İlköğretim, Ortaöğretim, Halk Eğitim ve Açık Öğretim konularında İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin ilgili birimleri mülteciler için destek sunmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğü

Eğitimle ilgili işlemleri (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, açıköğretim, halkeğitim vb.) yürütmektedir.

İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Fevzipaşa Mh. 452 Sk. No 15 Kemeraltı Katlı Otopark Arkası Konak/İZMİR

Tel: 0 (232) 280 35 00

Fax: 0 (232) 280 38 47

Halk Eğitim Merkezleri

- İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı, hayat boyu öğrenme faaliyetleri kapsamında çok çeşitli alanlarda kurslar düzenleyen merkezlerdir. Yetişkinlere yönelik Türkçe kursları verilir.
- **Hızlandırılmış Eğitim Programı (HEP)** yürütülür.
- **Konak Halk Eğitim Merkezi**
Barbaros Mahallesi Mithatpaşa Caddesi No: 123 Karataş Konak/İZMİR
Tel: 0 (232) 262 22 06
- **Karabağlar Halk Eğitim Merkezi**
Adnan Süvari Mahallesi 108/8 Sokak No: 10 Karabağlar/İZMİR
Tel: 0 (232) 262 81 31
- **Buca Halk Eğitim Merkezi**
Yenigün Mahallesi 271/3 Sokak No: 2 Buca Kaymakamlık Binası Yanı Buca Merkez/İZMİR
Tel: 0 (232) 487 93 68

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM)

- Bu merkezler, engelli çocukların, gençlerin eğitim hakkından faydalanabilmesiyle ilgilendir. Engelli kişilerin eğitim başvuruları RAM'lar bünyesinde özel eğitim kurullarınca değerlendirilir. Bu kurullar eğitsel değerlendirme ve tanılamayı gerçekleştirir. Başvurudan sonra kurul değerlendirmesi sonucunda kişiye dair Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenerek kişi uygun özel eğitim hizmetine yönlendirilir.
- Suriyeliler ve diğer uyruklardan mülteciler için Özel Öğretim Kurumlarına yönlendirilme seçeneği söz konusu değildir. Bu öğrenciler ancak devlete bağlı resmi özel eğitim okullarına ya da kaynaştırma sınıflarına katılım sağlayabilirler.

- **Konak Rehberlik ve Araştırma Merkezi**

Murat Reis Mah. 227 Sk. No: 18 Konak/İZMİR

Tel: 0 (232) 243 44 17

- **Karabağlar Rehberlik ve Araştırma Merkezi**

Bahçelievler Mah. 501 Sk. No:6 İç Kapı No:Z1 Karabağlar/İZMİR

Tel: 0 (232) 254 55 36

- **Buca Rehberlik ve Araştırma Merkezi**

Dumlupınar Mah. Uğur Mumcu Cad. Kalender Yılmaz Sokak No:2 Buca/İZMİR, 35100 Buca/İZMİR

Tel: 0 (232) 440 84 85

- Sağlık

İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından verilen kimlik kartına sahip olmaları halinde geçici koruma altındaki kişiler devlet hastanelerindeki sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak faydalanma hakkına sahiptirler. Uluslararası korumadaki kişiler için ise sağlık sigortası kayıt tarihinden itibaren bir yıl sonra kesilmektedir (özel ihtiyaç sahipleri ve sigorta kaydının devamı uygun görülenler için bir yıl süre sınırı aranmaz). Bu kişilerin bir yılın sonunda kendi imkanları ile sağlık sigortası yaptırmaları gerekmektedir. Bir yılın sonunda sağlık sigortası kesilen, özel ihtiyaç sahibi uluslararası korumadaki kişiler, sağlık sigortasının tekrar açılması için İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne başvurabilirler.

- Birinci basamak sağlık hizmetleri için mülteciler Aile Sağlığı, Toplum Sağlığı ve Göçmen Sağlığı Merkezleri'nden faydalanabilir.
- İl Göç İdaresi'ne kayıtlı olmayan mülteciler ve yaşadığı ilden başka ile kayıtlı olan mülteciler yalnızca acil sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak faydalanabilirler.

İzmir İl Sağlık Müdürlüğü

Göçmen sağlığı merkezleri, (GSM), Aile sağlığı merkezleri (ASM'ler), hastaneler ve acil sağlık hizmetleriyle ilgili işlemleri yürütmektedir.

İzmir İl Sağlık Müdürlüğü

Sümer Mahallesi 451. Sk. No:2 KONAK/İZMİR

Çankaya Ek Hizmet Binası (Eski Müdürlük)

İsmet Kaptan Mahallesi Hürriyet Bulvarı

No: 1 / KONAK

Tel: 0 (232) 445 24 95 / 0 (232) 483 14 99

- Çalışma

Türkiye’de çalışacak her yabancıнын çalışma izni alması kanunda zorunlu tutulmuştur. Kimlik belgesi alındıktan 6 ay sonra mülteciler bağımlı ya da bağımsız çalışma iznine başvurma hakkı kazanırlar. Çalışma izni Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından online sistem üzerinden verilmektedir. <http://calismaizni.gov.tr/calisma-izni-hakkinda/calisma-izni-basvurusu/> adresinde çalışma izninin nasıl alınacağına dair ayrıntılı bilgi bulunmaktadır.

Bağımlı çalışma izni (Bir işverenin yanında çalışanlar için):

- Çalışma izni kişilerin kendileri tarafından değil, işveren tarafından alınmaktadır. Ayrıca kanunda uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındakilerin çalıştırılabilmesi için kotalar belirlenmiştir. Buna göre; geçici koruma kapsamında çalışma izni alınacak her bir geçici koruma altındaki kişi için aynı iş yerinde 10 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı çalışan bulunması gerekmektedir. Eğer iş yerinde toplamda 10 kişiden az çalışan varsa yalnızca bir geçici koruma sahibi mülteci işe alınabilir.
- Uluslararası koruma kapsamında bulunan kişilerin istihdam edilmesi halinde ise, iş yerinde çalışan her 5 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı için bir uluslararası koruma kapsamında kişiye çalışma izni alınabilir.

Bağımsız Çalışma İzni (Kendi iş yerini açacaklar için):

- Mültecilerin kendi iş yerlerini açmak istemeleri durumunda yine kimlik kartlarını aldıktan 6 ay sonra kendileri adına çalışma iznine başvurma hakları bulunmaktadır. Kanuna göre, kişiler çalışma yerini belirlemeli önce çalışacak işyerine göre gerekli izinleri almalı, tüm bu izinler tamamlandıktan sonra iş yerini faaliyete geçirmeden çalışma iznine başvuru yapmaları gerekmektedir.
- Mevzuatta, çalışma izni olmadan çalışan yabancılar için ve bu kişileri izinsiz çalıştıran işverenler için para cezası kesileceği belirtilmiş ayrıca yabancıların sınırışı edilmek üzere İçişleri Bakanlığına bildirileceği hükmü konmuştur.

Çalışma İzni Muafiyeti

Mevsimlik tarım veya hayvancılıkla ilgili işlerde mülteciler için çalışma izni muafiyeti mevcuttur. Bu alanlarda çalışmak isteyen mülteciler kayıtlı oldukları yerdeki İŞKUR İl Müdürlüğü'ne başvurarak muafiyet belgesi alabilir.

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)

- Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri iş ve işçi bulmaya aracılık eden kurumlardır.
- Bazıları istihdam garantili olan mesleki eğitim ve beceri kursları verilmektedir.
- Geçici koruma ve uluslararası koruma altındaki kişilerin mevsimlik tarım işçiliği için çalışma izni muafiyet başvuruları Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerine yapılmaktadır.

İzmir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Akdeniz Mah. Şehit Fethi Bey Cd. No:47

Konak/İZMİR

Tel: 0 (232) 482 12 48

- Sosyal Yardımlar

- Türkiye’de mültecilerin Belediyeler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının sağladığı yardımlardan (yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına sağlanan yardımlar hariç) faydalanma hakkı bulunmaktadır. Kişilerin bu hizmetlerden yararlanabilmesi için aranan kriterlere uygunluk göstermeleri gerekmektedir.
- Mültecilere sağlanan sosyal yardımların büyük çoğunluğu **Kızılay Kart** üzerinden verilmektedir. Kızılay Kart başvuruları Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarından ya da Türk Kızılayı Hizmet Merkezlerinden yapılabilir. **Avrupa Birliği tarafından finanse edilen çok ortaklı programda Kızılay Kart üzerinden verilen yardımlar şu şekildedir:**

Sosyal Uyum Yardımı (SUY)

Kişi başı aylık 155 TL olarak ödenen bu yardımdan faydalanabilmek için aşağıda sıralanan kriterlerden bir ya da birkaçına uygun olmak gerekir:

- Ailesinde başka kimse olmayan tek başına yetişkin (18-59 yaş arası) kadın.
- 18 yaş altı en az bir çocuğu olan ve hanesinde başka yetişkin (18-59 yaş arası) olmayan yalnız ebeveyn.
- 60 yaş ve üzerinde olan ve hanesinde başka yetişkin (18-59 yaş arası) olmayan yaşlılar.

- Engel düzeyi %40 ya da üzerinde bir ya da daha fazla engelli bireyi olan aileler (engel durumu, yetkili devlet hastanesinden alınacak engelli raporu ile belgelenmelidir).
- 4 ve daha fazla çocuğu olan aileler.
- Çok sayıda bakmakla yükümlü olunan bireyi (çocuk, yaşlı, engelli) olan aileler (bu kriter ailedeki sağlıklı yetişkin (18-59 yaş arası) birey başına 1.5 ya da daha yüksek oranda bakmakla yükümlü olunan birey düşmesiyle belirlenir).

Başvuru sonrası yukarıdaki kriterlere uygun kişi ya da hanelere yardım sağlanır. Yardım alınmaya başlandıktan sonra 1 yıl içinde faydalanıcılara ev ziyaretleri gerçekleştirilir. Kriterlere uygun olmadığı ya da maddi durumu yardım almaya elverişli bulunmayan kişilerin Sosyal Uyum Yardımları kesilir.

Ağır Engelli Yardımı

%50 ve üzerinde engellilik düzeyinde olan tam bağımlı engelli SUY yararlanıcılarına yönelik bir yardımdır. Bu yardıma hak kazanmak için yetkili devlet hastaneleri tarafından verilen ve engellilik seviyesi %50 ya da daha yüksek olan engelliler ve günlük yaşam aktivitelerini yürütmek için tam zamanlı bakıma muhtaç bireyler için “**tam bağımlı**” ibaresi belirtilen sağlık raporu gereklidir. Şubat 2019 itibariyle engelli sağlık raporlarında “**ağır engelli**” ibaresi yerine “**tam bağımlı**” ifadesi kullanılmaktadır.

NOT: SUY kriterlerini karşılamayan kişiler bu yardımdan faydalanamaz.

Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY)

Türkiye'deki devlet okulları ve hızlandırılmış eğitim programlarına kayıtlı olan öğrenciler Şartlı Eğitim Yardımı'na başvurulabilir. Bu yardımın amacı çocukların okula devamlılığını sağlamaktır. Bir ay içinde 4 kez devamsızlık yapıldığı durumda yardım kesilir. Bu nedenle yardımı kesilen ailelerin çocuklarına çocuk koruma hizmetleri sağlanır.

Program kapsamında ödenen miktarlar;

- Anaokulundan 8. sınıfa kadar Erkek Öğrencilere aylık 45 Lira
- Anaokulundan 8. sınıfa kadar Kız Öğrencilere aylık 50 Lira
- 9. sınıftan 12. sınıfa kadar olan Erkek Öğrencilere aylık 55 Lira
- 9. sınıftan 12. sınıfa kadar olan Kız Öğrencilere aylık 75 Lira
- Hızlandırılmış Eğitim Programı'na devam eden Kız ve Erkek Öğrencilere aylık 75 Lira

Ödemeler iki ayda bir yapılmaktadır.

Evlilik İşlemleri

Türk Medeni Kanununda belirtilen evlenme prosedürleri ve kuralları mülteciler için de geçerlidir. Mültecilerin evlilik işlemlerini gerçekleştirebilmesi için İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nden ya da E-Devlet üzerinden Evlenme Ehliyet Belgesi almaları gerekmektedir. Evlilik işlemleri Belediyelerin Evlendirme Dairelerine başvurularak yapılır.

Özel İhtiyaç Sahipleri

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 3. maddesinde belirtildiği üzere refakatsiz çocuk, engelli, yaşlı, hamile, yalnız ebeveyn, işkence, cinsel saldırı ya da diğer ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiler özel ihtiyaç sahipleri olarak tanımlanır. Özel ihtiyaç sahiplerine hak ve işlemlerde öncelik tanınır [madde 67]. Ayrıca hizmetlere erişimde yalnız kadınlar, kronik ya da ciddi hastalığı olanlar, risk altındaki çocuklar, insan ticareti mağdurları da özel ihtiyaç sahibi olarak değerlendirilir [madde 67].

Kadına Yönelik Şiddet

Kadınlara yönelik fiziksel, cinsel, psikolojik ya da ekonomik zarar veya acı veren/ verebilecek her türlü eyleme kadına yönelik şiddet denir. Kadına yönelik şiddet evde de dışarıda da gerçekleşebilir.

Anayasa, Türk Medeni Kanunu, Türk Ceza Kanunu, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında kadınlara tanınan tüm haklar şiddete maruz kalan mülteci kadınlar için de geçerlidir.

- Şiddete maruz kalan mülteci kadınlar en yakın polise/jandarmaya, Aile Mahkemesine, Savcılığa, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve bu İl Müdürlükleri'ne bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri'ne (ŞÖNİM) yönlendirilebilir. Kadınların maruz kaldığı şiddet biçimine göre izlenecek yollar farklılaşabilir. Bu kapsamda yönlendirme yapılırken gerek mevzuatla ilgili gerekse tercüme desteği sağlamaları bakımından kitapçık sonunda bilgileri verilen sivil toplum kuruluşları ile de iletişime geçilebilir.
- Hukuki süreçte avukat desteğine ihtiyaç duyan mülteci kadınlar için İzmir Barosu'na bağlı Adli Yardım bürosu, özel avukatı karşılayamayacak durumda olduklarını belgelemeleri halinde ücretsiz avukat desteği sağlamaktadır.

Çocuk Hakları

- 18 yaşını doldurmamış herkes çocuktur.
- Çocukları ilgilendiren eylemlerde çocuğun yüksek yararı temel çıkış noktası olmalıdır.
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye göre, çocuğun yüksek yararının uygulanması (vatandaş olsun ya da olmasın) taraf devletlerin sorumluluğundadır.

Refakatsiz ve ailesinden ayrı düşmüş çocuklar:

Ailesinden ayrı düşmüş çocuklar: her iki ebeveyninden veya önceki yasal veya geleneksel vasisinden (diğer akrabalarından olması şartı aranmaksızın) ayrılmış kişilerdir. Bu yüzden bu kişiler arasında diğer yetişkin aile üyeleri tarafından refakat edilen çocuklar da olabilir.

Refakatsiz çocuklar her iki ebeveyninden ve diğer akrabalarından ayrılmış ve yasayla veya gelenek yoluyla ona bakmakla sorumlu bir kişi tarafından bakılmayan çocuklardır.

- Refakatsiz ve risk altındaki (ihmal ve/veya istismar edilen ya da edilme riski olan) çocuklarla karşılaştığında durumun ilgili kurumlara bildirilmesi yasal bir zorunluluktur. Bu bildirim Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na ya da Bakanlık telefon hattı **ALO 183**'e yapılabilir.

Aile ve Sosyal Hizmetler İzmir İl Müdürlüğü

- Kadınlar, çocuklar, engelliler, korunma ve bakıma ihtiyaç duyan bireyler için gerekli hizmetleri yürütür. Sosyal hizmet merkezlerinde risk altındaki grupların (engelli, çocuk, kadın vb) devlet bünyesinde sağlanan sosyal hizmetlere erişimini kolaylaştırmaktan sorumlu birimlerdir.
- Çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını asgari seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken ailelere yönelik Sosyal Ekonomik Destek (SED) başvuruları da bu merkezlerce alınmaktadır.

ALO 183: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Destek Hattı numarasıdır. Kadına yönelik şiddet, çocuğa şiddet ve istismar durumlarında destek almak ve ihbarda bulunmak için aranabilir. Ayrıca aile, kadın, çocuk, engelli ve yaşlılara yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti almak için de aranabilir. Kürtçe ve Arapça dil seçenekleri mevcuttur. Bu hat 7/24 hizmet vermektedir.

- **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İzmir İl Müdürlüğü**

Gazi Bulvarı No: 97 Çankaya
KONAK/İZMİR

- E-mail: izmir@ailevecalisma.gov.tr

Tel: 0 (232) 446 33 52

Fax: 0 (232) 441 53 05

- **Konak Sosyal Hizmet Müdürlüğü**

İsmet Kaptan Mah. Hürriyet Bulvarı
Musullugil İş Merkezi No:5/1 Kat:5
KONAK/İZMİR

Tel: 0 (232) 446 75 40

- **Karabağlar Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü**

Aydın Mah.4280 Sk No:8 Karabağlar/İZMİR
Tel: 0 (232) 207 20 11

- **Buca Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü**

Şirinkapı Mah. 1033 Sk No:2 Evka:1
Buca/İZMİR

Tel: 0 (232) 442 02 26

Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)

ŞÖNİM, şiddete maruz bırakılan kadınlara barınma tedbirinin sağlanması, hukuki, psiko-sosyal, ekonomik desteğin ve gerekli olduğunda sağlık alanında desteğin sunulması ve şiddete maruz bırakılan kadınların sığınmaevinde ya da başka bir adreste kalmaları ve kalışları sırasında desteklenmesine yönelik işleri yürüten merkezlerdir.

- **İzmir Bayraklı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)**

Soğukkuyu Mahallesi 1847/15 Sok. No:11 Bayraklı/İZMİR

Tel: 0 (232) 363 33 41

Adli Yardım

Avukatlık ve yargılama giderlerini karşılayamayanlar başvurabilmektedir. Hukuk davaları (boşanma vb.), şiddet olayları (kadına yönelik şiddet vb.) ve uluslararası koruma başvurularının reddi ve sınır dışı kararlarına itiraz gibi durumlar da dahil her türlü avukat işlemi için başvuru yapılabilmektedir. Adli yardım hizmeti Baro'nun inisiyatifinde olan bir hizmettir. Başvuran herkese doğrudan verilmeyip, başvuru olumlu değerlendirildiği takdirde bu hizmet sağlanmaktadır.

- **İzmir Barosu Adli Yardım Bürosu**

1456 Sokak, No: 14, Alsancak/İZMİR

Tel: 0 (232) 463 00 14 / 0 (232) 400 00 00

Faks: 0 (232) 463 66 74

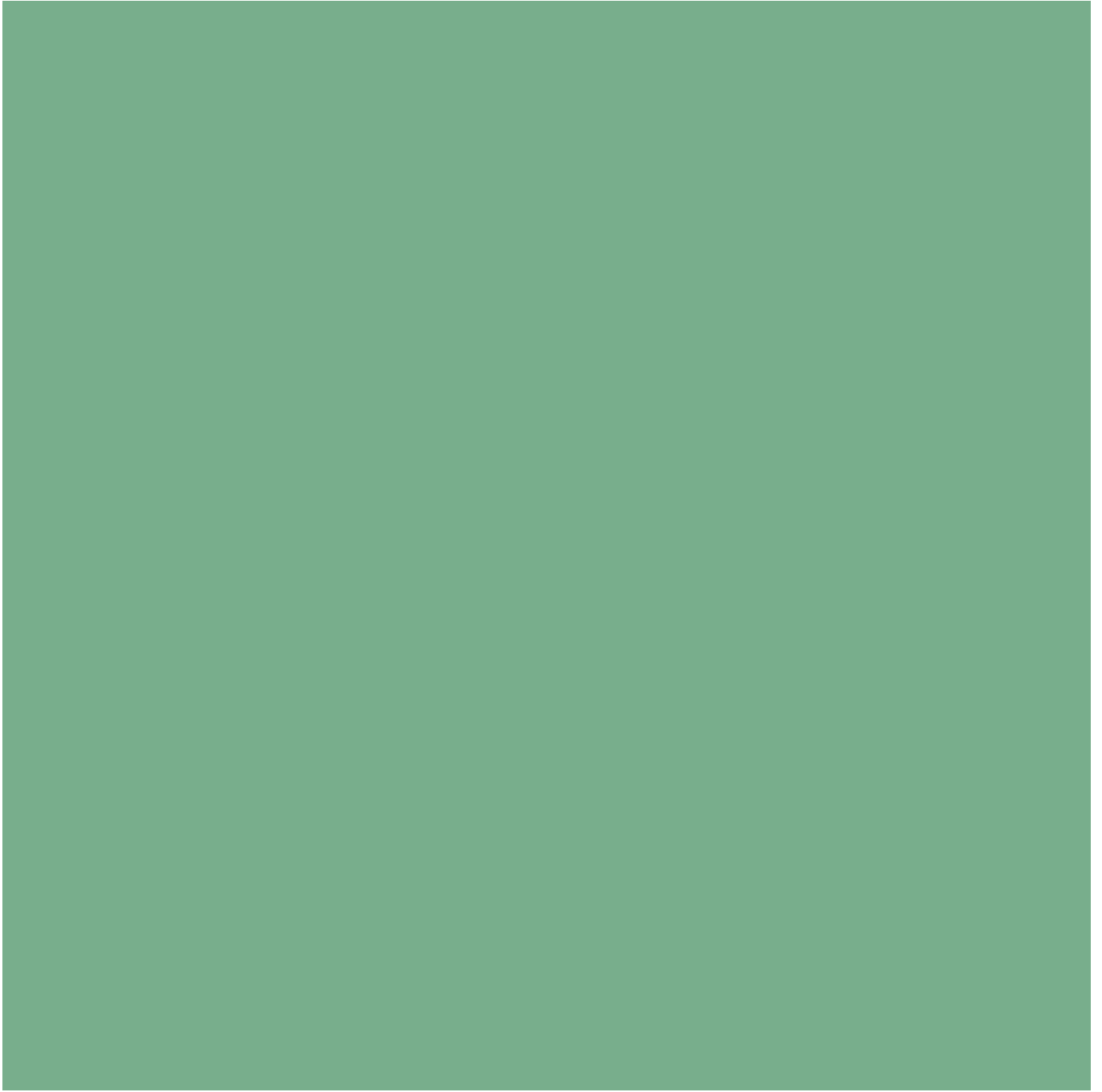
E-Posta: info@izmirbarosu.org.tr

Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) haklar, hizmetler ve güncel gelişmelere dair bilgi sunan mültecilere yönelik 444 48 68 Numaralı Danışmanlık Hattı ve <https://help.unhcr.org/turkey/tr/> sitesi bulunmaktadır.

Danışmanlık Hattı pazartesten perşembeye 9.00 at 17.00 ve cuma günleri 9.00 at 16.00 saatleri arasında hizmet vermektedir. Mülteciler; Arapça, Farsça, Türkçe ve İngilizce dillerinde danışmanlık alabilirler. Fransızca, Urduca, Kürtçe ve Somalice konuşan danışmanlar talep üzerine temin edilebilir.

Mevcut hizmetler ve yardımlar konusunda daha fazla bilgi almak için Türkiye'ye yönelik Hizmet Danışmanlığı internet sayfası <https://turkey.servicesadvisor.org/tr> ziyaret edilebilir.

BÖLÜM 3

**SURİYELİLER
HAKKINDA
DOĞRU BİLİLEN
YANLIŞLAR**

⊗ Yanlış Bilgi

✓ Doğru Bilgi

1

Suriyeliler devletten maaş alıyor.

Türkiye devleti tarafından Suriyelilere bağlanan otomatik bir maaş yoktur. Belirli kriterleri karşılayan mülteci ailelere Kızılay Kart üzerinden Sosyal Uyum Yardımı verilmektedir. Bu yardım Avrupa Birliği tarafından sağlanan fonlarla finanse edilmektedir ve kişi başi aylık 155 liradır. SUY hakkında daha fazla bilgi için: <http://kizilaykart-suy.org/TR/faq0.html>

2

Suriyeliler üniversitelere sınavsız girebiliyorlar.

Suriyelilerin üniversitelere girişte herhangi bir avantajı yoktur. Diğer yabancı öğrenciler gibi devlet üniversitelerinde öğrenim görebilmeleri için Yabancı Öğrenci Sınavı'na (YÖS) girmeleri gerekmektedir. Öğrenciler sınav ücretlerini kendileri ödemektedir.

3

Suriyeli üniversite öğrencilerine devletten karşılıksız burs veriliyor.

Devlet tarafından tüm Suriyeli üniversite öğrencilerine otomatik olarak verilen bir burs yoktur. Türkiye devleti tarafından sağlanan yabancı öğrencilere yönelik burs imkanlarından kriterleri karşılayan Suriyeliler de faydalanmaktadır.

⊗ Yanlış Bilgi

4

Suriyelilere hastanede öncelik veriliyor, sıra beklemiyorlar.

✓ Doğru Bilgi

Hastanelerde yalnızca -Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarında da olduğu gibi- acil vakalara öncelik verilebilir. Suriyeli mültecilere acil vakalar dışında öncelik hakkı tanınmamaktadır. Suriyeli hastalar da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları gibi muayene olmak için randevu almak durumundadırlar.

5

Suriyeliler seçimlerde oy kullanıyorlar.

Türkiye Cumhuriyeti'nde oy kullanmanın ilk koşulu vatandaş olmaktır. Vatandaşlığa sahip olmayan hiçbir yabancı ülke seçimlerinde oy kullanamaz. İstisnai vatandaşlıktan yararlanarak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Suriyeliler ise vatandaş olduktan 1 sene sonra oy kullanabilirler.

Türkiye'de uluslararası koruma veya geçici koruma statüsünde bulunmak veya Türkiye Cumhuriyeti topraklarında doğmuş olmak yabancılara vatandaşlık statüsü tanımamaktadır. Türk vatandaşlığının kazanılmasına ilişkin usüller yasalarla düzenlenmiş olup, işlemler İçişleri Bakanlığı tarafından uygulanmaktadır.

⊗ Yanlış Bilgi

✓ Doğru Bilgi

6

Suriyeliler araba sahibi olup MTV ödemiyor, araç muayene ücreti ödemiyorlar.

Kişiler, Türkiye'den aldıkları her araç için vergi, muayene ücreti ve trafik cezalarından sorumludur. Suriye'den getirilen araçlar için geçici plaka kullanımı zorunlu tutulmuştur ve Suriyeliler bunun için her yıl belirlenen harç miktarını ödemek durumundadır.

7

Suriyeli esnaflar vergi ödemiyor.

Suriyeliler tarafından açılan işletmeler için bir vergi muafiyeti söz konusu değildir. Suriyeliler de Türk vatandaşları gibi bir iş yeri açtıklarında vergi ödemek durumundadırlar.

8

Suriyeliler fatura ödemiyorlar.

Suriyelileri fatura ödemekten muaf tutan bir uygulama bulunmamaktadır. Suriyeliler su, elektrik, doğalgaz, internet vb. faturaları Türk vatandaşları ile aynı işlemlere tabi olarak düzenlenmektedir ve ödenmesi zorunludur. Ödeme yapmayan Suriyeliler için gerekli hukuki süreç işletilir.

⊗ Yanlış Bilgi

✓ Doğru Bilgi

9

Suriyelilerin telefon faturasını devlet ödeyecek.

Suriyelilerin telefon faturasını devletin ödeyeceği bilgisi doğru değildir. Avrupa Birliği tarafından finanse edilen bir fonla sınırdışı edilmek üzere Göç İdaresi'ne bağlı geri gönderme merkezlerinde tutulan yabancıların kullanması için telefon kartı dağıtılmasını hedefleyen bir proje bulunmaktadır. Ancak söz konusu proje idari gözetimde tutulan kişilerin merkezlerde cep telefonunu yanında tutamadığından avukatları, yakınları ya da konsolosluklarına ulaşımı için ankesörlü telefonlarda kullanılmak üzere dağıtılacak telefon kartlarını kapsamaktadır.

10

Suriyeliler memur olarak işe alınıyor.

Memur olarak işe alınmanın ilk koşulu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaktır. Suriyelilerin vatandaş olmadığı takdirde böyle bir hakları bulunmamaktadır.

11

Suriyeliler 5 yıl sonra Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olacaklar.

Geçici koruma kapsamında olan kişilerin belirli bir süre sonra vatandaşlığa geçiş hakları bulunmamaktadır. Türk vatandaşlığının kazanılması 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nda belirtilmektedir.

⊗ Yanlış Bilgi

✔ Doğru Bilgi

12

Suriyeliler çocuklarını istedikleri okula kayıt ettirebiliyorlar.

Suriyeli aileler de Türk vatandaşları gibi yalnızca adres kayıtlarına uygun olarak belirlenen devlet okullarına (anaokulu, ilkokul ve ortaokul) çocuklarını kaydettirme hakkına sahiptir.

13

TOKİ evleri Suriyelilere ücretsiz veriliyor.

TOKİ yabancı uyruklu kişilere ev satışı yapmamaktadır ve TOKİ'nin bedelsiz ev teslimi bulunmamaktadır.

14

Suriyeliler çalışma izni alıp istedikleri yerde çalışıyor.

Yabancıların başkalarının yanında çalışabilmeleri için öncelikle çalışma izni almaları gerekmektedir. Bu izin ise belirli kotalara göre verilir. Bir iş yerinde her 10 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı çalışanı için 1 geçici koruma kapsamında kişi işe alınabilir. Çalışma izni işveren tarafından alınır, kişiler başkalarının yanında çalışırken kendi adına çalışma izni alamazlar.

⊗ Yanlış Bilgi

✓ Doğru Bilgi

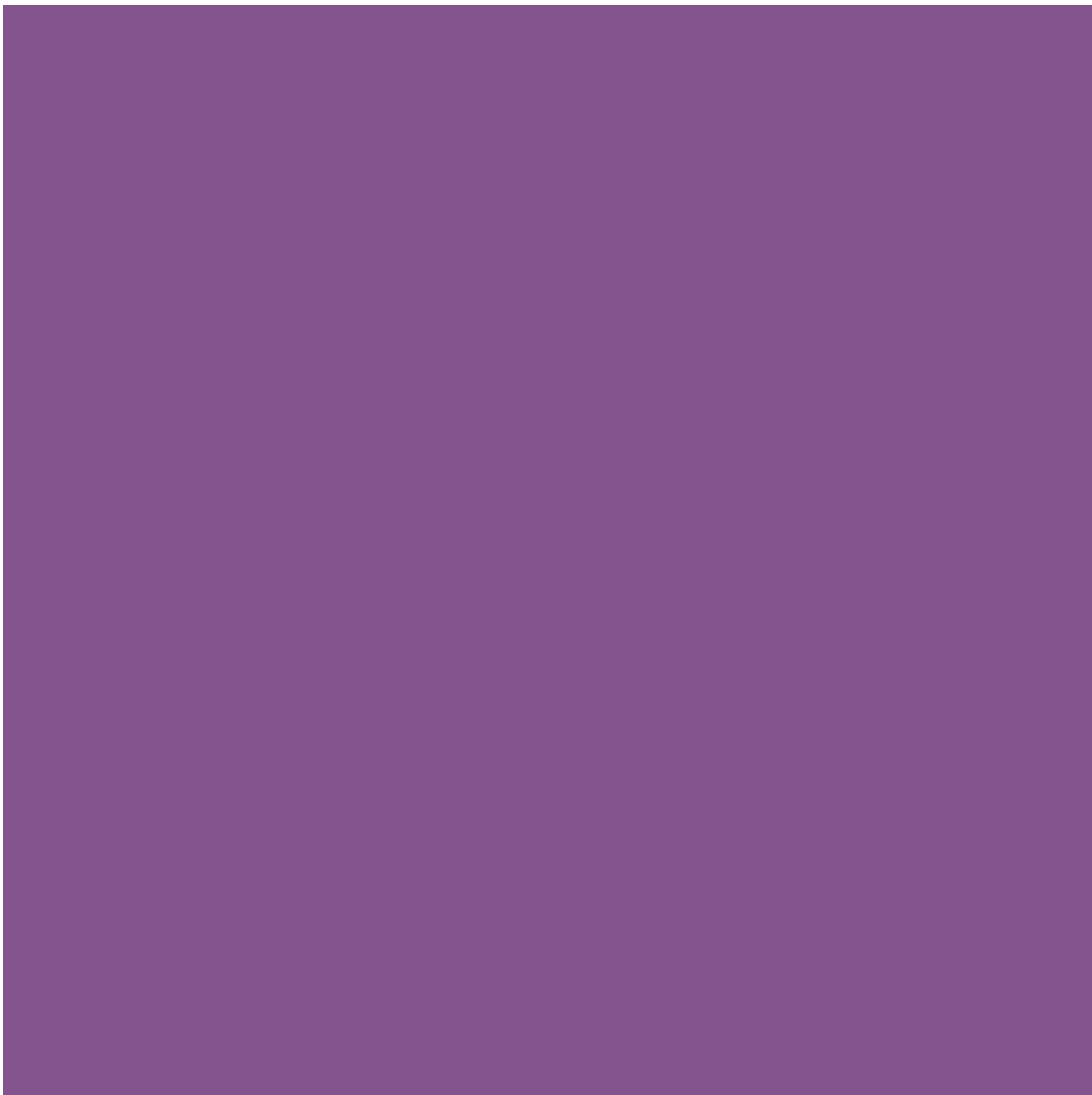
15

Okullara Suriyeli öğretmenler atanıyor.

Bazı okullarda UNICEF'in fonladığı bir proje kapsamında öğrenci ve velilerle tercüme sorunlarını çözmek amacıyla işe alınan Suriyeliler olmuştur. Suriyeliler öğretmen olarak devlet okullarına atanamamaktadır.

BÖLÜM 4

BELEDİYELERİN MÜLTECİLERE YÖNELİK SORUMLULUĞU

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13.maddesi, Hemşehri Hukuku, belediye hizmetlerinin herkesi kapsayacak biçimde geliştirilmesi noktasını şu şekilde ifade eder:

“Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur. Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. ...Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür.”

- Kanunda “**hemşehri**” kavramı kentte ikamet eden kişiyi ifade edecek biçimde kullanılmıştır. Kentte ikamet etmek kişilerin hemşehri olarak belediye hizmetlerinden faydalanabilmesi için yeterlidir. Dolayısıyla, Türkiye’de ikamet eden mülteciler de hemşehri olarak değerlendirilmekte ve belediye hizmetlerinden faydalanacaklar kapsamında bulunmaktadır.
- Ayrıca Belediye Kanunu madde 38’de belirtilen belediye başkanının sosyal yardım bütçesini yoksul ve muhtaçlar için kullanabileceği şeklindeki düzenleme belediye hizmetlerinin mültecileri de kapsayabileceğini desteklemektedir.

- Bunlara ek olarak, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 96. Maddesinde belirtilen "Genel Müdürlük, ülkenin ekonomik ve mali imkânları ölçüsünde, yabancı ile başvuru sahibinin veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak ve ülkemizde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla, **kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ile uluslararası kuruluşların** öneri ve katkılarından da faydalanarak uyum faaliyetleri planlayabilir." ifadesi, yerel yönetimlerin de mültecilerle yapılacak faaliyetlerde kilit aktörlerden biri olarak yer aldığını göstermektedir.

BÖLÜM 5

MÜLTECİLERİN YÖNLENDİRİLEBİLECEĞİ İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ HİZMETLERİ

 : Bu işaret ilgili birimde Arapça dil desteği sağlandığını ifade eder.

Süt Kuzusu

Süt Kuzusu projesinden yararlanmak için istenen belgelerle (anne, baba ve 1-5 yaş arası çocukların kimlikleri, adres bilgileri vb.) başvuru yapılabilir.

İletişim: Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü

Aşevi Hizmeti

İhtiyaç sahibi kişilerin hafta içi her gün öğlen alabilecekleri sıcak yemek dağıtımı yapılmaktadır.

İletişim: Aşevleri Şube Müdürlüğü

Ayni (Gıda/Erzak vb.) Yardım

İhtiyaç sahibi kişiler erzak ve yakacak yardımı gibi hizmetlerden faydalanabilir.

İletişim: Sosyal Yardımlar Şube Müdürlüğü

Müyesser Turfan Geçici Erkek Konuk Evi

Yıl boyunca çeşitli kaynaklardan gelen bildirimler doğrultusunda sokakta yaşayan 18 - 60 yaş arası erkeklere barınma olanağı, yemek ve giysi desteği sağlanmaktadır.

İletişim: Huzurevi Şube Müdürlüğü

Kadın Danışma Merkezi

Şiddete maruz bırakılmış ya da bırakılma riski taşıyan mülteci kadınlar da dahil tüm kadınlara hukuksal ve psikolojik danışmanlık desteği, sığınma evi hizmeti, sosyal hizmet mekanizmalarına yönlendirmeler, eğitimler ve atölye çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

İletişim: Kadın Çalışmaları Şube Müdürlüğü

Sığınma Evi

Şiddete ve ayrımcılığa maruz kalmış veya tehdit altında bulunan kadınlar ile 18 yaşına kadar kız, 12 yaşına kadar erkek çocuklarının, geçici bir süre için başta barınma olmak üzere temel ihtiyaçlarını karşılamayı ve bu süreçte kadın ve çocukların güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Başvuru en yakın karakol , jandarma ya da Şiddet İzleme ve Önleme Merkezi (ŞÖNİM) vasıtasıyla yapılabilir.

İletişim: Kadın Çalışmaları Şube Müdürlüğü

Anahtar-Kadın Çalışmaları Bütüncül Hizmet Merkezi

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik kurulmuş olan merkezde kadınlara yönelik danışmanlık hizmetleri, mesleki kurslar, kooperatifçilik, istihdam ve girişimcilik eğitimleri, sportif ve kültürel çalışmalar gibi pek çok hizmet sağlanmaktadır.

İletişim: Kadın Çalışmaları Şube Müdürlüğü

Çocuk ve Gençlik Merkezleri (ÇOGEM)

7-14 yaş arası çocukların gelişimlerine katkı sunmaktadır. Bu merkezler çocukların okul dışı zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirmeleri ve becerilerini geliştirmeleri amacına yönelik faaliyet yürütür.

İletişim: Aile ve Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü

Masal Evleri

36 ve 53 ay arasındaki çocukların ihtiyaçlarını, gelişim özelliklerini ve fiziksel, dil, bilişsel, ruhsal ve sosyal gelişimlerini dikkate alarak, çocuklara uygun koşulları sağlayan ve her koşulda çocuğun yüksek yararının gözetildiği faaliyet merkezleridir. Annelere de meslek edindirme kursları sağlanarak gelir elde edebilmelerine destek olmak amaçlanır.

İletişim: Aile ve Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü

Gençlik ve Spor Faaliyetleri

Gençlik ve Spor Kulübü çocuk, genç ve yetişkinlere yönelik farklı spor ve kurs imkanları sunmaktadır. Tenis kortları, buz sporları salonu, atletizm sahaları, halı sahalar gibi birçok tesisten faydalanma imkanı mevcuttur.

İletişim: Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü

Kütüphaneler

İki adet gezici kütüphane dahil olmak üzere İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı kütüphanelerden yararlanılabilir. Kütüphanelerden kitap alabilmek için üyelik şartı gerekmektedir. Yalnızca İzmir'de ikamet eden kişiler üye olabilirler. Ayrıca Ahmet Piriştina Kent Arşivi ve Müzesi ile Göç ve Mübadele Anı Evi hizmetlerinden faydalanılabilir.

İletişim: Kütüphaneler Şube Müdürlüğü

Kültür Sanat Hizmetleri

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Dans ve Ritim Topluluğu, Türk Sanat Müziği Korosu, Türk Halk Müziği Korosu, Çok Sesli Çocuk Korosu, Bale Kursu, Hip Hop, Modern Dans, Flamenko ve Tango eğitimleri, Mahalle Orkestrası, Piyano, Perküsyon eğitimleri, Kolektif Hayal Gücü ve Müzik Buluşmaları Eğitimi gibi etkinliklere ücretsiz olarak katılım sağlanabilir.

İletişim: Kültür ve Sanat Şube Müdürlüğü

Gençlik Yerleşkeleri

15-30 yaş arası tüm gençler, kişisel gelişim kursları, sanatsal etkinlikler, gönüllü faaliyetleri, seminerler, kütüphane hizmeti ve yabancı dil eğitimlerinden ücretsiz olarak yararlanabilmektedir.

İletişim: Sosyal Projeler Şube Müdürlüğü

Engelli Hizmetleri

Ailelerle yapılan görüşmeler, ilgili raporlar ve Rehberlik Araştırma Raporları (RAM) raporları doğrultusunda bireysel eğitimler verilmektedir. Buca Hizmet Merkezinde okul öncesi ve okul dönemi eğitimleri, kişisel gelişim, sosyal rehberlik, spor aktiviteleri, el sanatları, resim, drama eğitimleri biçiminde çok yönlü hizmetler sunulmaktadır.

İletişim: Engelli Hizmetleri Şube Müdürlüğü

Evde Bakım Hizmetleri

İzmir ili Merkez ilçelerinden birinde ikamet eden ve bakım desteğine ihtiyaç duyan kişiler için ev temizliği, kişisel bakım, psikolojik destek, fizik tedavi eğitimi, yara pansuman hizmetleri verilmektedir.

İletişim: Sağlıklı Yaşam ve Evde Bakım Şube Müdürlüğü

Cenaze Hizmetleri

Vefat durumlarında cenaze hizmetleri için araç tesisi ve maddi durumu yeterli olmayan kişiler için defin işlemlerine başvurular ALO 188 numaralı telefon aranılarak yapılabilir.

İletişim: Defin Hizmetleri Şube Müdürlüğü

Meslek Edindirme Kursları

İzmir’de kadınlar, genç işsizler, çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler, mesleğinde ilerlemek isteyenler, üniversite ve liselerin teknik bölümlerinde okuyan öğrenciler başta olmak üzere 16 yaşını doldurmuş herkes eğitimlerden yararlanabilir.

Sertifikalı Kurslara Katılım için Türkçe Okuma – Yazma bilme(belgeleme) şartı aranmaktadır.

Katılım Belgeli (Sertifikasız) kurslar için herhangi bir şart aranmamaktadır.

Bazı kurslarda tercüman desteği sağlanmaktadır.

İletişim: Meslek Fabrikası Şube Müdürlüğü

Kentsel Adalet ve Eşitlik Şube Müdürlüğü Mülteci Masası

Kentsel Adalet ve Eşitlik Müdürlüğü İzmir’de her türlü ayrımcılığa karşı mücadele etmek ve kentin bütününde toplumsal barışın tesisi için insan hakları, sosyal adalet ve bir arada yaşam kültürünün toplumun her kesimine yayılmasını desteklemek amacıyla kurulmuştur. Müdürlüğe bağlı olarak çalışan Mülteci Masası; mültecilerin kentsel hizmetlere eşit erişimini ve fırsat eşitliğini arttırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir.

İletişim: Kentsel Adalet ve Eşitlik Şube Müdürlüğü

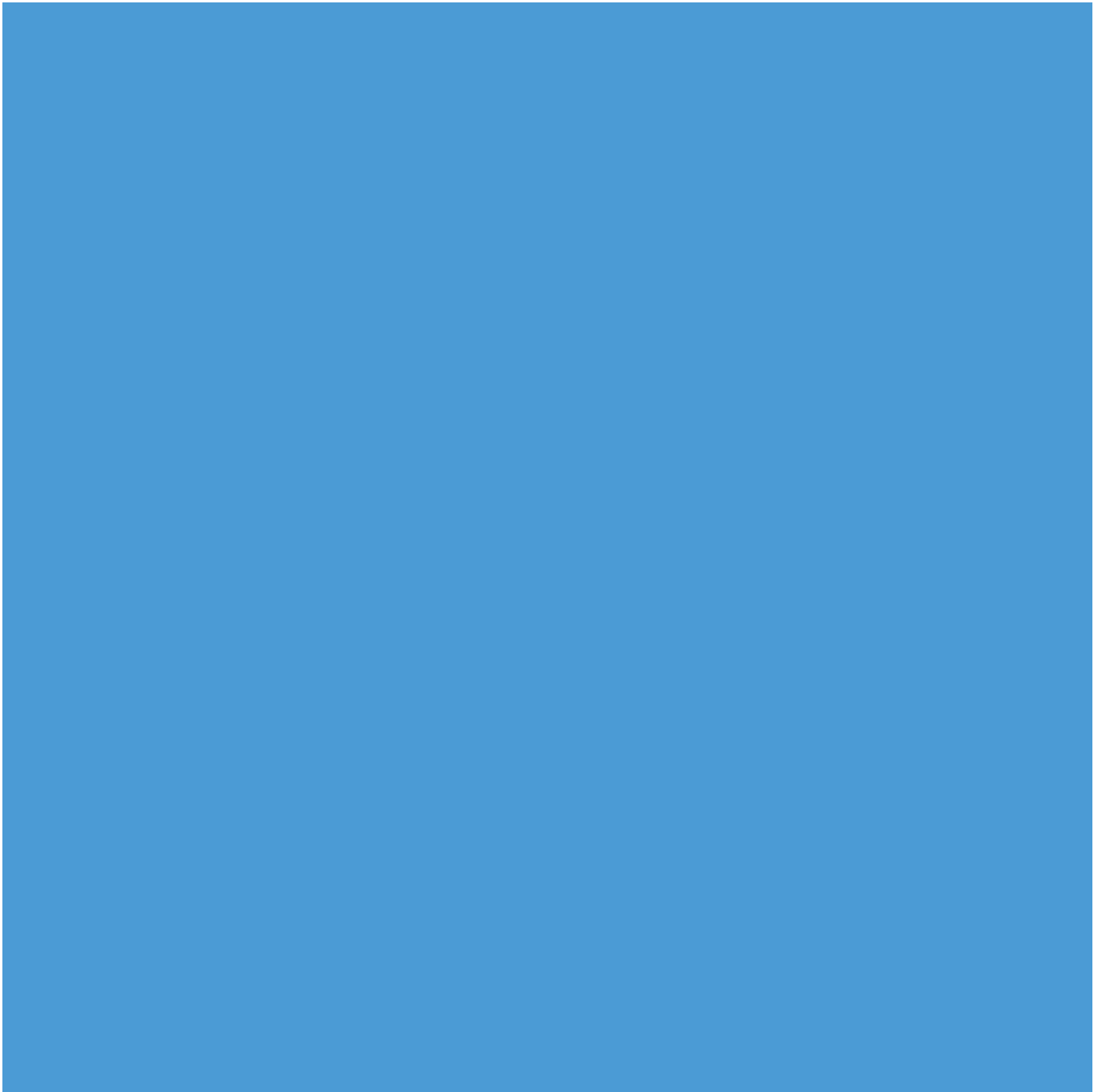
Hemşehri İletişim Merkezi

İzmir’de yaşayan kişilerin belediye hizmetleri ve ilişkin bilgi alabileceği ve şikayetlerini iletebilecekleri bir iletişim merkezi olarak hizmet vermektedir. Hemşehri İletişim Merkezinde Arapça ve İngilizce dillerinde hizmet sunulmaktadır.

İletişim: Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü

BÖLÜM 6

MÜLTECİLERİN YÖNLENDİRİLEBİLECEĞİ SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

- Mültecilerin Yönlendirilebileceği Sivil Toplum Kuruluşları

- Danışmanlık Hizmeti
- Hukuki Danışmanlık Desteği
- ▲ Psikososyal Destek
- ★ Meslek Edindirmeye Yönelik Kurslar
- Sağlık Alanında Destek
- ◐ Giysi, Gıda, Yemek, Sağlık Kiti vb. Destekleri

**Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği
(SGDD/ASAM)**

İZMİR AL FARAH ÇOCUK VE AİLE DESTEK MERKEZ
SGDD İzmir Kahramanlar Temsilciliği
Mimar Sinan Mah. 1429. Sok. No:4 Kahramanlar Konak/İZMİR
Tel: **0 (232) 421 51 54**

SGDD İzmir Basmane Temsilciliği
Kahramanlar Mah. 1427. Sok. No: 12/1-2-3-4-5-6-7-8
Konak/İZMİR
Tel: **0 (232) 489 89 73**
Faks: **0 (232) 489 89 74**

SGDD İzmir Karabağlar Temsilciliği / Göçmen Sağlığı Eğitim Merkezi
Karabağlar Mah. 5758. Sok. No: 17/21 Karabağlar / İzmir
Tel: **0 (232) 265 55 99 / 0 (232) 254 65 65**

İZMİR ÇOK YÖNLÜ DESTEK MERKEZİ
SGDD İzmir Alsancak Temsilciliği

Kahramanlar Mah. 1424 / 2 Sok. No: 13 Konak/İZMİR

Tel: **0 (232) 421 15 05**

Faks: **0 (232) 421 15 04**

<https://sgdd.org.tr/>

Mültecilerle Dayanışma Derneği (Mülteci-Der)

Uğur mahallesi 848 sokak no:16 Konak/İZMİR

Tel: **0 (232) 483 54 21 / 0 (549) 483 54 21-22**

<http://www.multeci.org.tr/>

Mülteci Destek Merkezi (MUDEM)

Kadın Dayanışma Merkezi

Akdeniz Mahallesi Fevzipaşa Bulvarı No: 73 Kat: 7 No: 13-14
Konak/İZMİR

Tel: **0 (549) 635 20 96 / 0 (549) 635 20 68 / 0 (549) 635 20 92**

<http://www.mudem.org/>

Türk Kızılayı Toplum Merkezi

1416 Sk. No:20/C Kahramanlar/İZMİR

Tel: **0 (232) 482 08 30**

<http://www.kizilaytoplummerkezleri.org/>

Dünya Doktorları Derneği

Akdeniz, 35210 Konak/İZMİR

<https://dunyadoktorlari.org.tr/>

Erkekler ve Oğlan Çocukları Projesi

Mülteci Destek Hattı: **0(850) 888 05 39**

<https://www.facebook.com/multecihb>

Genç Mültecilerin Desteklenmesi Programı/

Sağlıkta Genç Yaklaşımlar Derneği

İzmir Bulut Öncü Gençlik Merkezi Akıncı, 1296. Sk. No:26, 35240 Konak/İZMİR

Tel: **0 (232) 465 06 46**

E-mail: nilay@sagliktagenc.org

<http://sagliktagenc.org/>

Halkların Köprüsü Derneği

Alsancak, Kıbrıs Şehitleri Cad. 35220 Konak/İZMİR

<https://halklarinkoprusu.org/>

Uluslararası Yardımlaşma ve Entegrasyon Derneği (TIAFI)

Güney Mahallesi, 1140 Sokak No:71 35180 Konak/ İZMİR

Tel:+ 90 537 868 22 64 / 90 537 279 89 92

E-mail: info@tiafi.org

<https://tiafi.org/>

Mülteci Hakları Merkezi (MHM)

Mülteci Hakları Merkezi İdari Gözetim Destek Hattı:

Tel: + 90 507 218 62 85

Genel Hukuki Danışma Hattı:

Arapça, İngilizce ve Fransızca aramalar için: + 90 549 510 52 02

Türkçe ve Farsça aramalar için: + 90 549 510 52 03

Türkçe ve İngilizce aramalar için: 0 (212) 292 48 30

<https://www.mhd.org.tr/tr/faaliyetler/172-izmir-saha-ofisimiz-faaliyete-gecti>

Yaşamak Sosyal Alan ve Dayanışma Derneği

Yaşamak Center - Yeni Mahallesi 805 Sokak No:11 Konak/İZMİR

E-mail: yasamak@protonmail.com

<https://www.facebook.com/pg/Ya%C5%9Famak-sosyal-alan-ve-dayan%C4%B1%C5%9Fma-derne%C4%9Fi-114615677061577/about/>

Türkiye İnsan Hakları Vakfı İzmir Temsilciliği

1471 Sk. No:1 Kenet 1 Sitesi Kat:1 Daire:1, 2 35220 Konak/İZMİR

Tel: 0 (232) 463 46 46

<https://tihv.org.tr/>

Belediye Çalışanlarına
Yönelik
Mülteciler İçin
Bilgilendirme Kitapçığı

